

Avesta Whiskysällskaps provning nr 55 2011-09-03

Sammanfattning

Text: Arne Hellberg. Foto: Arne Hellberg samt från Presentationen

Första provningen för hösten är nu genomförd. Det var en provning med temat Gott & Blandat, med provningsledare Hans Sundquist, AWS, som provningsledare.

Provningen hade sammanlagt 92 deltagare varav 13 gäster.

Generell information

Innan provning och föreläsning började informerade styrelsen kortfattat deltagarna om

- AWS-kepsar som finns till salu
- SWF-14, Mannochmore, leverans planerad till november
- Whisky Convention 2011-09-30
- Kommande provningar
 - 2011-09-17 Grundprovning
 - 2011-01-15 Amrut
 - 2011-11-19 Laphroaig

Föredrag och Provning

Hans Sundquist, kvällens provningsledare, började med att presentera vad vi skulle dricka för kvällen. Detta var en öppen provning vilket innebär att deltagarna i förväg vet vilken whisky som finns i vilket glas.

Den första whiskyn, en Macallan Fine Oak, presenterades med lite korta fakta om destilleriet. Hans hade för kvällen angivit vad han kallade "kändisfaktor" och eftersom Macallan är ett stort och känt märke fick den värdet 5. Förr gav Macallan endast ut rena sherryfatslagrade buteljeringar, men med serien Fine Oak så har man börjat använda whisky lagrad på bourbonfat.

Prov 1 – Macallan Fine Oak Master Edition

Macallan Fine Oak.. Master Edition 2008, 42,8%

Inköpt av föreningen 2008 som "Bra att ha / Tillfälligt parti"
Inköpspris på systembolaget 559 SEK. Nu finns den endast utomlands.

Den har lagrats på tre olika fat, spanska sherryfat, amerikanska sherryfat och bourbonfat.

Det finns i nuläget 33 olika Macallan på Systembolaget

Hans förklarade vilka prioriteringar styrelsen använder sig av inför beslut om inköp av whisky. Högst prioritet är whisky till en *redan planerad provning*, därefter följer *unik buteljering*, *tillfälligt parti*, *bra tillfälle* och *eller bra pris* för att som avslutning kategoriseras *som bra att ha*.

Därefter fick vi se bilder och höra en del anekdoter och erfarenheter om hur det går till att köa för whisky på Systembolaget. Ett exempel som visar att det kan vara värt att köa är en Ardbeg single cask från 1972 som inhandlades under 2005. Inköpspriset var då 1800 SEK och nu får man ge 6-7000 SEK på auktion för samma flaska.

Dags för nästa whisky. För Old Pulteney landar kändisfaktorn på 2 enligt Hans.

Prov 2 – Old Pulteney 1989 (SWF nr 3)

	<p><u>Old Pulteney 1989 - 16 år, 46%</u></p> <p>Buteljerad av Svenska Whiskyförbundet som buteljering nummer 3. Destillerad 1989 och buteljerad 2005. Totalt 298 flaskor. Lagrad på fat av typen bourbon hogshead</p> <p>Inköpt av föreningen 2005 som "Unik buteljering" Inköpspris på systembolaget 499 SEK. .</p> <p>Det finns i nuläget 4 olika Old Pulteney på Systembolaget</p>
---	---

Efter att Old Pulteney motionerat smaklökarna fortsatte Hans att berätta lite mer om just Systembolaget. Bolaget har tre typer av sortiment, *Ordinarie sortimentet*, *Beställningssortimentet* samt det som hanteras via *Privatimport*.

Det ordinarie sortimentet omfattar ca 210 olika maltwhisky. I de tre vinkällarbutikerna (Stockholm, Göteborg och Malmö) kan man finna ca 170 av dem. I större butiker (ungefär ett 30-tal räknas dit) kan man finna ca 80-90 st. Avesta, som får räknas som en mer normal butiksstorlek, har 54 st. Små butiker exempelvis Malå och Ramsele har 13 st!

Beställningssortimentet består av ca 820 olika maltwhisky. De kan beställas på tre sätt. Nämligen i butik, från systembolagets hemsida på nätet eller direkt från leverantören. I alla tre fallen hämtar man ut beställningen i sin lokala butik.

Privatimport hanteras genom en ansökan på systembolagets hemsida. Leveranstiden på en sådan beställning räknas till ca 4 – 8 veckor. Varor från utlandet eller från restaurangsortimentet kan beställas som privatimport. Möjligheten att beställa från utlandet är ett måste för att EU ska kunna tillåta försäljningsmonopolet för Systembolaget i Sverige, eftersom monopolet inte får vara ett handelshinder och hindra dig som konsument att köpa varor från andra EU-länder.

Hans förklarade steg för steg hur proceduren att beställa från restaurangsortimentet fungerar i praktiken. Man kan konstatera att det från konsumentens perspektiv definitivt inte är den enklaste eller smidigaste rutinen som används.

Nästa whisky har enligt Hans en kändisfaktor på 1, så den är alltså så långt ifrån en kändis man kan komma.

Prov 3 – Tobermory 15 år

	<p><u>Tobermory - 15 år, 46,3%</u></p> <p>Lagrad på fat av typen oloroso sherry först en längre tid på fastlandet och senare en kortare tid på ön Mull där destilleriet finns (s.k. dual location)</p> <p>Inköpt av föreningen 2008 som "Bra att ha" Inköpspris i Skottland var då 680 SEK.</p> <p>Det finns i nuläget 3 olika Tobermory på Systembolaget</p>
---	---

När deltagarna smakat av det tredje glaset var det dags för en paus och bensträckare innan Hans fortsatte att berätta om alternativa inköpskanaler, d v s annat än via Systembolaget.

Det finns ju möjligheten att i samband med resor inhandla varor som tax-free, man kan handla i annat EU-land och numera också beställa via internet. Det finns också butiker utomlands som hanterar leveranser enligt alla skattetekniska regler och ser till att svensk moms och alkoholskatt erläggs. Dessa butiker har avtal med Skatteverket och kan därför leverera direkt till konsument utan att det är olagligt. Hans gav deltagarna exempel på rekommendabla butiker i Storbritannien.

Vi fick också se några prisexempel där priset på Systembolaget jämfördes med priset hos en av dessa butiker. Slutsatsen av detta var att man alltid ska kolla priset på Systembolaget innan man köper eftersom det ibland kan vara billigare där än från butikerna utomlands. Sedan får man ju också tänka på att det tillkommer fraktkostnader.

Återigen fick vi ge oss på en whisky med kändisfaktor 1.

Prov 4 – Mortlach 21 år

	<p><u>Mortlach 21 år, 43%</u></p> <p>Buteljerad av Gordon & MacPhail Lagrad på fat av typen refill sherry</p> <p>Inköpt av föreningen 2009 som "Tillfälligt parti" Inköpspris på Systembolaget var då 749 SEK (nu kostar den 999 SEK).</p> <p>Det finns i nuläget 13 olika Mortlach på Systembolaget</p>
--	--

Med en sherrylagrad 21-åring i munnen fick vi en bildmässig resa till Skottland då Hans bland annat visade hur man tar sig fram med kanalbåt i makligt takt. Mycket avstressande fick vi veta. Att styra en 20 meter lång och 2 meter bred båt i en lagom bred kanal var en mycket trevlig erfarenhet förstod man relativt snabbt. En bild på en äkta *Haggis* bjöds vi också på.

*Hans och Eva passade också på att utöka garderoben under resan.
Det var alltså premiär för provning i kilt för Hans!*

Efter semestertrippen var det dags att titta närmare på nästa glas. Återigen var det kändisfaktor 1 som gällde.

Prov 5 – Aberfeldy 21 år

	<p><u>Aberfeldy 21 år, 40%</u></p> <p>Inköpt av föreningen 2011 som "Till denna provning" Inköpspris på Systembolaget var 899 SEK</p> <p>Det finns i nuläget 7 olika Aberfeldy på Systembolaget</p>
---	---

Hans fortsatte att berätta och visa bilder från semesterresan. Tydligt var det bara inplanerat ett enda destilleribesök under resan men kvartetten lyckades på något sätt att få ihop ungefär 11 stycken totalt innan man resta hem till Sverige igen. Besöket hos destilleriet **Glenlassaugh** fick vi se en del bilder från. Vi vet nu att det går att ta kort från insidan av mäskfaten och en hel del annat intressant.

Med den avslutande whiskyn för kvällen klev vi uppåt på kändisstegen och provade en med kändisfaktor 2.

Prov 6– Royal Lochnagar Selected Reserve

	<p><u>Royal Lochnagar Selected Reserve, 43%</u></p> <p>Selected reserve anges komma från de bästa faten oavsett ålder (minst 12 olika fat ingår). Mestadels är det sherryfat som använts. Troligtvis ligger åldern kring 20-22 år.</p> <p>Inköpt av föreningen 2009 som ett "Bra Pris" Inköpspris då anges inte, men idag kostar den 1699 SEK på bolaget.</p> <p>Det finns i nuläget 3 olika Royal Lochnagar på Systembolaget</p>
---	---

Därmed var provningen över för den här gången. Deltagarna fick lite mer tid att fortsätta smaka och jämföra proverna för att vara redo för omröstningen.

Omröstningsresultat:

Kvällens bästa whisky röstades fram med följande resultat,

Prov	Whisky	Antal röster
Prov 1	Macallan Fine Oak Master Edition	7
Prov 2	Old Pulteney 1989 (SWF nr 3)	4
Prov 3	Tobermory 15 år	24
Prov 4	Mortlach 21 år	12
Prov 5	Aberfeldy 21 år	9
Prov 6	Royal Lochnagar Special Reserve	30

Denna provnings vinnare var Royal Lochnagar med Tobermory som klar tvåa.

Lotteri och avslutning

Föreningen genomförde ett lotteri efter provningen och sedan var det dags för mat för de som stannade kvar för att äta. På menyn stod fylld köttfärslimpa (skinka/ost) med gräddig sås och potatis, kaffe o kaka, och vi kan konstatera att köket återigen hade levererat en mycket god måltid.

Källor och hänvisningar:

- Föredraget och Hans Sundquists presentation

Sammanställning över provad whisky:

Uppgifterna kommer från Systembolaget om inget annat anges.

Aberfeldy 21 Years	875 SEK (70 cl)
Nr 428 Ordinarie sortiment	Alkoholhalt 40 %
Färg	Mörk, gyllengul färg
Doft	Elegant, komplex, maltig doft med fatkaraktär, inslag av musselskal, tång, aprikos, choklad, valnötter och honung.
Smak	Elegant, komplex, maltig smak med fatkaraktär, inslag av musselskal, tång, aprikos, choklad, valnötter, honung och tjära.

Macallan Fine Oak Masters Edition	559 SEK (70 cl)
Slutsåld, inköpt 2008	Alkoholhalt 42,8 %
Färg	<i>Notering saknas</i>
Doft	<i>Notering saknas</i>
Smak	<i>Notering saknas</i>

Mortlach 21 Years Old	999 SEK (70 cl). Köptes 2009 för 749 SEK
Nr 86351 Beställnings Sortiment	Alkoholhalt 43 %
Färg	<i>Notering saknas</i>
Doft	<i>Notering saknas</i>
Smak	<i>Notering saknas</i>

Pulteny 1989 (2005), SWF nr 3	499 SEK (70 cl)
Slutsåld, inköpt 2005	Alkoholhalt 46 %
Färg	<i>Notering saknas</i>
Doft	<i>Notering saknas</i>
Smak	<i>Notering saknas</i>

Royal Lochnagar selected reserve 2008	1699 SEK (70 cl)
Slutsåld, inköpt 2009	Alkoholhalt 43 %
Färg	<i>Notering saknas</i>
Doft	<i>Notering saknas</i>
Smak	<i>Notering saknas</i>

Torbermory 15 years	680 SEK (70 cl)
Inköpt i Skottland 2008	Alkoholhalt 46,3 %
Färg	<i>Notering saknas</i>
Doft	<i>Notering saknas</i>
Smak	<i>Notering saknas</i>